האיומים הביטחוניים לא מתחשבים באילוצים הפוליטיים

written by מאיר בן שבת | 05.11.2026

קשה לדעת לאיזו מציאות יגיחו השורות הללו כאשר הן יראו אור. יתכן שנִמְצֵא בעיצומה של מערכה צבאית נוספת עם איראן, אולי דווקא תחת שטף של דיווחים על התקדמות לקראת הסכם, או לחלופין בהמשכה של השגרה המתוחה אליה הורגלנו; שגרה שבה הצדדים אינם ששים אלי קרב, אך ממשיכים לצעוד לעברו, לקולם הגובר של תופי המלחמה. בסגנון שכבר למדנו להכיר, השיב הנשיא טראמפ לעיתונאי שניסה לדלות מידע: "אתה שואל אותי אם אני מצפה לחזור למלחמה בשבוע הבא ואני משיב: נניח שכן, האם הייתי אומר לך זאת? נניח שלא האם הייתי משתף אותך בכך?"

נאמן לגישה שעליה המליץ בספרו "האמנות שלי איך לעשות עסקים", ממשיך הנשיא האמריקני לשמור על עמימות, להסתיר קלפים ולהשתמש בטקטיקות של מצג שווא מול יריביו. המסר הכללי מצידו ברור: כל האפשרויות פתוחות.

בזמן שבישראל שקועים עד צוואר בספיחי הבחירות לכנסת ובתרחישים הפוליטיים בעקבות תוצאותיהן, העולם נדרך לקראת ההכרעה בסוגיית איראן. על פי דיווחי התקשורת האמריקנית, טראמפ כבר עדכן את בעלות בריתו במזרח התיכון על האפשרות לתקיפה באיראן, החל מרגע קבלת תוצאות בחירות האמצע שהסתיימו שלשום. שעון החול התהפך.

נושאת המטוסים רוזוולט ממשיכה לעשות את דרכה למזרח התיכון. עם הצטרפותה בסוף נובמבר לשתיים שכבר פועלות באזור, היא תשלים את ההיערכות הרחבה של כוחות המשימה האמריקניים הימיים במרחב הזה, בדומה לזו שהייתה לפני חצי שנה. זאת במקביל לעיבוי מערך מטוסי התדלוק, תגבור מערכי ההגנה והגדלת סדרי הכוחות.

"חיסלנו את הגרעין שלהם. אנחנו עדיין צריכים לטפל באתר אחד או שניים ונוכל לעשות זאת בתוך עשר דקות", אמר הנשיא טראמפ לכתבים, בהתייחסו כנראה לאתר הממוקש שליד נתנז. עוד קודם לכן הזהיר המנהיג האיראני העליון, מוג'תבא ח'אמנאי, כי "כל איום, מכל דרג ובכל צורה, ייענה בתגובה מיידית, משמעותית וללא הגבלה גאוגרפית". שורה ארוכה של בכירים איראנים הדהדו את המסרים האלה. הם הוסיפו כי עדכנו את בנק המטרות "האמריקני-ציוני" והבהירו: "אנחנו נהיה הצד שיקבע מתי המלחמה הזו תסתיים".

לצד ההכנות הצבאיות ובמקביל לרטוריקה המסלימה, גברו המאמצים הדיפלומטיים בהובלת קטאר. כל הצדדים רואים בכך מאמץ אחרון למנוע מלחמה. כלפי חוץ האיראנים מקפידים להבהיר כי הם אינם מדברים עם האמריקאים וכי אין שום שינוי בשבעת תנאי הסף שהציגו. במקביל למסרים על איתותים חיוביים קלים, מבהירים הדוברים השונים כי המרחק בין העמדות

עדיין גדול.

מלחמה לאיזו תכלית?

הנשיא טראמפ ממשיך להדגיש כי בעניין איראן הוא ממוקד ביעד אחד: מניעת נשק גרעיני מהמשטר. זו המטרה שהמאמצים הצבאיים אמורים להשיג בין ישירות ובין בעקיפין על ידי דחיקתו של המשטר ל"הסכם טוב", מתוך תקווה שגם הלחץ הכלכלי ישפיע על כך. ואולם, לא צריך להיות מומחה גדול כדי להבין כי כל זמן שהמשטר האסלאמי יישאר על כנו, הוא לא יוותר על שאיפותיו. הוא יתעתע במערב, יסתיר, ינקוט טקטיקות שונות וימשוך זמן.

גם בטהראן לא מפחדים מדרך ארוכה. בשונה מטראמפ, כהונתו של המנהיג העליון אינה קצובה בזמן, אין לו קדנציות ואין הוא כפוף לאילוצים פוליטיים. מכאן נגזרה העמדה שרואה בנפילת המשטר את הדרך היחידה להבטיח את הסרת האיומים הנשקפים ממנו. זה היה נכון עוד לפני הסבבים הצבאיים האחרונים "עם כלביא" ו"שאגת הארי", וזה נכון עוד יותר אחריהם, כאשר איראן מתנהלת כמו חיה פצועה, תאבת נקם ומסוכנת מאי פעם.

כדאי לשוב אל הדברים שאמר ראש הממשלה נתניהו רק לפני כשבועיים בטקס סיום קורס קצינים בבה"ד 1: "מוג'תבא שחרר את הנצרה ואיראן מנסה שוב לפתח את פצצות המוות". בהנחה שדברים אלה לא נאמרו כסברת כרס, הם יכולים להסביר את המהלך הציבורי שמתנהל בתקופה האחרונה באיראן במטרה להכשיר את הקרקע לשינוי תפיסת הביטחון הלאומי ולפריצה לעבר נשק גרעיני. באופן לא מפתיע, מי שמוביל את הקמפיין הציבורי בנושא זה הם משמרות המהפכה. מובילי דעה באיראן המזוהים עם המשטר מנסים, בין השאר, להציג את המהלך כאמצעי חיוני להגנה ולהרתעה מול איומי התקיפה מצד ארצות הברית וישראל.

הטענות של איש התקשורת האמריקאי טאקר קרלסון, לפיהן ממשל טראמפ שוקל תקיפה גרעינית באיראן בלחץ ישראלי, נוצלו במהירות על ידי משטר האייתוללות לתעמולה ולהעצמת הקמפיין.

עבור ארה"ב וישראל יש לכך משמעות לא רק בקשר ליעד האסטרטגי שנכון להגדיר מול איראן, אלא גם באשר למסגרת הזמנים שבה יש לפעול ולערנות המיוחדת הנדרשת מול תרחיש של פריצה איראנית לגרעין.

על הרקע הזה, ולנוכח משיכת הזמן מצד איראן, אפשר להבין את הקולות במפלגה הרפובליקנית, הקוראים להגיע לעימות מכריע עם המשטר ולא להסתפק בצעדי ביניים. כך, בפוסט שפרסם ברשת X, עדכן הסנאטור טד קרוז: "ביליתי את כל יום האתמול עם הנשיא טראמפ. הוא רוצה לשים קץ לאיום שמציב המשטר האיראני, ודחקתי בו לחמש את המפגינים האיראנים כדי להפיל את המשטר". הסנאטור הרפובליקני ריק סקוט מפלורידה קרא מצידו לשימוש בכוח צבאי אמריקאי כדי להרוס את המשטר האיראני ולסיים את העימות.

בבית הלבן הדעות ביחס לכך עדיין חלוקות. עבור ישראל, הוויכוח הפנים-אמריקאי הזה אינו אירוע תיאורטי הרחק מעבר לים, אלא תרחיש קונקרטי שעלול לגלגל לפתחנו מלחמה רב-זירתית בכל רגע.

ישראל תהיה מעורבת

בין אם תרצה בכך ובין אם לאו, ישראל תהיה שחקן מרכזי בכל התלקחות עם איראן. למרות האזהרות שישראל העבירה, נכון להניח שבמקרה כזה בחיזבאללה יתקשו להשיב בשלילה לדרישה שתגיע מטהראן לפתוח חזית נוספת נגדנו. גם החות'ים כנראה לא יטמנו את ידם בצלחת, ועוד לא הזכרנו את האיומים מעזה ואת ההתחממות ביהודה ושומרון.

כל האתגרים הללו, ובראשם העימות עם איראן, אינם מחכים להשלמת התהליכים הפוליטיים בישראל. חזקה על מערכת הביטחון שהיא מנצלת עד תום את חלון הזמנים הצר שלרשותה כדי "להדק את הברגים" בכל הזירות ומול כל האויבים. לממשלה, בכל הרכב ומתכונת, לא יהיו ימי חסד. הקיטוב והמחלוקות הפנימיות לא יקלו על מלאכתה.

כפי שלמדנו גם במלחמה הנוכחית שעדיין לא תמה, חוסנו של העורף והיכולת שלנו להתייצב יחד הם תנאי להצלחתנו. בלהט המאבק הפוליטי הקשה שאנו בעיצומו, אל לנו לשכוח כי מאבקנו האמיתי הוא זה שמתקיים מול אויבינו אלה שממשיכים לחלום על השמדתנו ומצפים להזדמנויות לכך.

פורסם בבשבע, בתאריך 05 בנובמבר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.